

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ STEP (SOLOUTION TO TACKLE ENERGY POVERTY) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ

Ιούνιος 2019 - Μάιος 2022

www.stepenergy.eu

www.katanalotis.org.cy

Χορηγούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Σημαντική σημείωση

Οι πληροφορίες που καταγράφονται στην έκθεση αποτελούν απόψεις και σημειώσεις των συγγραφέων και δεν αποτελούν την θέση και/ή γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν εγγυάται την ακρίβεια των δεδομένων που περιλαμβάνονται στο έγγραφο αυτό. Επιπρόσθετα, ούτε η Επιτροπή αλλά ούτε και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που ενεργεί γι' αυτή, φέρει ευθύνη για την χρήση που μπορεί να γίνει σε σχέση με τις πληροφορίες που αναγράφονται στο έγγραφο.

Κατάλογος περιεχομένων

Εισαγωγή	4
1. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα STEP (Solutions to Tackle Energy Poverty): σύντομη επισκόπηση	5
Τι περιλαμβάνει το πρόγραμμα STEP;	6
2. Δράση Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών	7
Εκπαίδευση λειτουργών πρώτης γραμμής	8
Εκπαιδευτικά εργαστήρια (Workshop).....	9
Σύσταση Ενεργειακού Γραφείου (ΕΣΥΓΑ)	11
3. Σχέδια χορηγιών	13
Προγράμματα χορηγιών για τα έτη 2021 και 2022	14
4. Ερωτηματολόγιο	15
Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης για την εξοικονόμηση ενέργειας στο σπίτι	16

Εισαγωγή

Αγαπητοί/ες,

Το συγκεκριμένο έγγραφο αποτελεί μέρος της δράσης του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών στα πλαίσια ολοκλήρωσης του ευρωπαϊκού προγράμματος STEP (Solutions to tackle energy poverty) το οποίο εστιάζεται κυρίως στο φαινόμενο της ενεργειακής φτώχειας στην Κύπρο δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες καταναλωτών.

Το πρόγραμμα STEP οργανώνει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τα δικαιώματα των καταναλωτών (BEUC) και χορηγείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση, ήτοι εξάλειψη του φαινομένου της ενεργειακής φτώχειας, η οποία ταλανίζει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των κυπριακών νοικοκυριών, στα πλαίσια εκπαίδευσης που παρέχεται σε άτομα πρώτης γραμμής (πχ κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους κτλ.) από καταρτισμένο προσωπικό, ώστε με την σειρά τους να βοηθήσουν τις κατηγορίες αυτές καταναλωτών που έχουν πραγματική ανάγκη.

Η δομή και το χρονοδιάγραμμα του συγκεκριμένου προγράμματος χωρίζεται σε διάφορα στάδια έρευνας, ως διαφαίνεται πιο κάτω:

- Στάδιο 1: Έρευνα εύρεση κοινού ορισμού της «ενεργειακής φτώχειας» από τα συμβαλλόμενα μέρη
- Στάδιο 2: Έρευνα και παρουσίαση σχεδίων και χορηγιών που προωθούνται σε εθνικό επίπεδο δια σκοπούς ελέγχου και σύγκρισης μεταξύ των συμβαλλομένων.
- Στάδιο 3: Training program framework (wp3)
- Στάδιο 4: Establishment of national networks (wp4)
- Στάδιο 5: Documents (survey 1-1)/ workshops (wp5)
- Στάδιο 6: Βέλτιστες πρακτικές/συνεργασία με αρμόδιες εθνικές αρχές (wp6)
- Στάδιο 7: Εκδηλώσεις και ενημέρωση καταναλωτών (wp7)

Ανατρέχοντας στην ιστοσελίδα του ευρωπαϊκού προγράμματος STEP www.stepenergy.eu μπορείτε να ενημερωθείτε για τα τελευταία νέα σε σχέση με την «ενεργειακή φτώχεια», έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί και τα αποτελέσματα αυτών, συμβουλές για εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και τις δράσεις τόσο του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, όσο και των υπολοίπων εταίρων.

GDPR – Πληροφορίες για τα προσωπικά σας δεδομένα μπορείτε να βρείτε ανατρέχοντας στο Νόμο για τα Προσωπικά Δεδομένα.

Ελπίζουμε να βρείτε τις πληροφορίες χρήσιμες για εσάς.

1. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα STEP (Solutions to Tackle Energy Poverty): Σύνομη επισκόπηση

Η ενεργειακή φτώχεια αποτελεί μείζονα κοινωνική πρόκληση που έχει άμεσο αντίκτυπο στην υγεία και πλήττει περίπου 54 εκατομμύρια Ευρωπαίους

«Οι υψηλές τιμές της ενέργειας, τα χαμηλά εισοδήματα και οι υγρές ανθυγιεινές κατοικίες με κακή μόνωση οδηγούν σε υψηλότερους δείκτες ενεργειακής φτώχειας. Οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας έχουν αυξηθεί σημαντικά στις περισσότερες χώρες κατά την τελευταία δεκαετία, πράγμα που —σε συνδυασμό με την πρόσφατη οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση και την ισχνή ενεργειακή απόδοση του κτιριακού αποθέματος της Ευρώπης— εγείρει αυξανόμενες ανησυχίες σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια στην Ευρώπη» (<https://cor.europa.eu/el/news/Pages/time-to-eradicate-energy-poverty-in-europe.aspx>)

Τι περιλαμβάνει το πρόγραμμα STEP;

Για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, το πρόγραμμα STEP προωθεί ένα σύνολο απλών, καινοτόμων και πρωτοποριακών ενεργειακών μέτρων.

Το έργο καλύπτει ορισμένες από τις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά ενεργειακής φτώχειας στην Ευρώπη. Πρόκειται για τη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Σλοβακία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Βασικός στόχος του προγράμματος STEP είναι η αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας στα πλαίσια υιοθέτησης χαμηλού κόστους λύσεων ενεργειακής απόδοσης όπου θα αποτίνονται σε ευάλωτες κατηγορίες πολιτών μέσα από την λήψη αξιόπιστων συμβουλών.

Στόχοι προγράμματος:

- Άμεση επικοινωνία με τις αρμόδιες καταναλωτικές ομάδες και οργανώσεις πρώτης γραμμής, οι οποίες θα απαντούν τα ερωτήματα των καταναλωτών και θα **παρέχουν συμβουλές** σε μια σειρά ζητημάτων που αφορούν χρηματοοικονομικά ζητήματα και θέματα υγείας.
- Για την εξοικονόμηση ενέργειας και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των καταναλωτών, θα παραχθούν οι κατάλληλες συμβουλές και λύσεις που θα συμβάλουν στην βελτίωση της υγείας και ευημερίας αυτών στα πλαίσια μιας αποδοτικής κατανάλωσης ενέργειας. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου θα πραγματοποιηθούν ενημερωτικές εκστρατείες, **θα δοθούν συμβουλές** για τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας καθώς επίσης θα θέσουμε σε άμεση εφαρμογή διάφορα μέτρα ενεργειακής απόδοσης χαμηλού κόστους.
- **Τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών** και επιλογών πολιτικής που μπορούν να μετριάσουν την ενεργειακή φτώχεια και να προωθήσουν την αναπαραγωγή τους σε άλλες χώρες της ΕΕ.

2. Δράση Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών (ΚΣΚ)

Εκπαίδευση λειτουργών πρώτης γραμμής

Στα πλαίσια του προγράμματος STEP, η ομάδα του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών (ΚΣΚ) προχώρησε στην εκπαίδευση ατόμων που υπάγονται σε ειδικευμένες θέσεις εργασίας (πχ ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί) και επιβλέπουν ήτοι συνεργάζονται επί τακτικής βάσης με ευάλωτες ομάδες καταναλωτών, ώστε με την σειρά τους να παρέχουν και/ή κοινοποιήσουν σε αυτούς τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας στα νοικοκυριά τους. Η εκπαίδευση των λειτουργών πρώτης γραμμής πραγματοποιήθηκε επί περιόδου 2019-2021 όπου συνολικά συμμετείχαν 50 άτομα από διάφορους οργανισμούς και συνδέσμους.

Date of event	Partner	Orgnaisation name or type of group	Type of organisation/group of people	Number of attendees
<i>Date of training</i>		<i>Through an organisation? Or other type of group?</i>	<i>Is this a specific group of people or a mixed group?</i>	<i>How many people attended</i>
June 2019	CCA	CCA Internal energy experts		3
04/12/2019	CCA	ATHIENOU	Social workers	3
16/12/2019	CCA	SPAVO, NICOSIA	Social workers	10
04/03/2020	CCA	ESSE LIMASSOL	Social workers	7
21/09/2020	CCA	SPAVO, NICOSIA	Social workers	13
28/09/2020	CCA	SPAVO, LIMASSOL	Social workers	6
05/10/2020	CCA	ATHIENOU	Social workers	6
19/06/2021	CCA	KALLEPEIA	Community Leader	1
09/07/2021	CCA	TSADA	Community Leader	1
TOTAL				50

1.1 Πίνακας 1: Λειτουργοί Πρώτης γραμμής που έχουν λάβει εκπαίδευσης από την ομάδα του προγράμματος STEP στην Κύπρο

Με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, παρασχέθηκε στους εκπαιδευόμενους λειτουργούς, ενημερωτικό υλικό και έντυπα χορηγιών δια σκοπούς περαιτέρω μελέτης και εξειδίκευσης με το θέμα. Με την σειρά τους, οι εκπαιδευόμενοι προχώρησαν σε σχετική ενημέρωση των καταναλωτών ως προς τους τρόπους ορθής χρήσης των συσκευών τους κατά την περίοδο του καλοκαιριού και χειμώνα, καθώς και ως προς τους ορθούς τρόπους χρήσης του κλιματιστικού και θέρμανσης προκειμένου να αποφευχθεί η περαιτέρω χρηματική επιβάρυνση στους λογαριασμούς ενέργειας τους. Επιπρόσθετα, οι καταναλωτές ενημερώθηκαν για τα σχέδια χορηγιών που συντρέχουν επί περιόδου 2021 και 2022 σε σχέση με την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και έλαβαν καθοδήγηση, τόσο από τους εκπαιδευτές, όσο και από λειτουργούς του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών (ΚΣΚ) ως προς την συμπλήρωση των εντύπων αυτών. Εν συνεχεία, οι λειτουργοί πρώτης γραμμής κατέγραψαν και κοινοποίησαν στον Κυπριακό Σύνδεσμο Καταναλωτών αρκετές σκέψεις και τοποθετήσεις των καταναλωτών σε θέματα που αφορούν τις αυξήσεις στους λογαριασμούς ενέργειας, τα οποία προωθήθηκαν και συζητήθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το σύνολο των καταναλωτών που έχουν λάβει ενημέρωσης από τους λειτουργούς της πρώτης γραμμής, ως έχει συνολικά καταγραφεί, ανέρχεται στους 247.

Date of event	Partner	Orgnaisation name or type of group	Type of organisation/group of people	Number of attendees
<i>Date of training</i>		<i>Through an organisation? Or other type of group?</i>	<i>Is this a specific group of people or a mixed group?</i>	<i>How many people attended</i>
	CCA	ATHIENOU	Social workers	48
	CCA	ATHIENOU	Social workers	4
	CCA	ATHIENOU	Social workers	10
	CCA	ATHIENOU	Social workers	15
	CCA	ATHIENOU	Social workers	25
	CCA	ATHIENOU	Social workers	10
	CCA	SPAVO	4 Social workers	15
	CCA	SPAVO	Social workers	120
TOTAL				247

1.1 Πίνακας 2: Συνολικό ποσό ατόμων που έχουν λάβει ενημέρωσης και καθοδήγησης από λειτουργούς πρώτης γραμμής

Εκπαιδευτικά εργαστήρια (workshops)

Στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος STEP (Solution To Tackle Energy Poverty), ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών (ΚΣΚ) διοργάνωσε, κατά τη περίοδο 2019 – 2021, συνολικά 6 εκπαιδευτικά σεμινάρια και 1 διαδικτυακή συνάντηση, δια σκοπούς ενημέρωσης των καταναλωτών, -με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες καταναλωτών-, επεξηγώντας το φαινόμενο της ενεργειακής φτώχειας στην Κύπρο.

Στα πλαίσια επιμόρφωσης των καταναλωτών, συζητήθηκαν θέματα που αφορούν τους σκοπούς και στόχους του προγράμματος, τη διαχείριση της ενεργειακής τους κατανάλωσης, τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του καταναλωτή, τη παροχή γενικών συμβουλών για την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και παρουσίαση των σχεδίων και χορηγιών που προσφέρονται από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

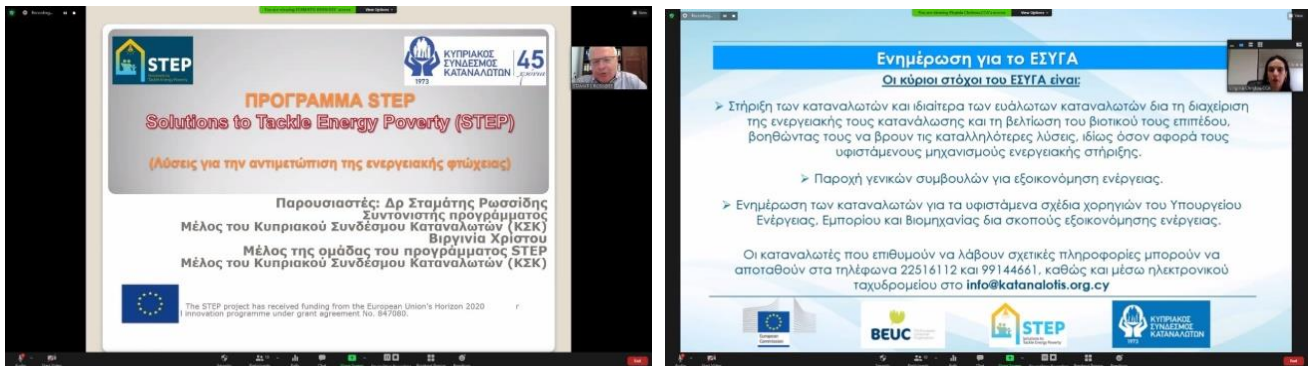
Επιπρόσθετα απαντηθήκαν πολλά ερωτήματα που έθεσαν οι καταναλωτές, καθώς επίσης και καταγράφηκαν αρκετές προτάσεις τους που λήφθηκαν υπόψη δια την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού. Ο ΚΣΚ, πραγματοποίησε συνάντηση με ομάδες καταναλωτών σε διάφορες περιοχές της Κύπρου παρέχοντας τους επίσης χρήσιμο και αναλυτικό υλικό. Συνολικά έχουν ενημερωθεί 150 καταναλωτές σε διάφορες περιοχές της Κύπρου.

Date of event	Partner	Organisation name or type of group	Type of organisation/group of people	Number of attendees
<i>Date of workshop</i>		<i>Through an organisation? Or other type of group?</i>	<i>Is this a specific group of people or a mixed group?</i>	<i>How many people attended</i>
15/10/2019	CCA	CCA School of consumers	consumers	34
22/10/2019	CCA	CCA School of consumers	consumers	38
04/12/2019	CCA	ATHIENOU	consumers	16
04/03/2021	CCA	ESSE LIMASSOL	consumers	20
19/06/2021	CCA	KALLEPEIA	consumers	22
09/07/2021	CCA	TSADA	consumers	20
TOTAL				150

1.1 Πίνακας 3: Συνολικό ποσό ατόμων που έχουν λάβει ενημέρωσης και καθοδήγησης από την ομάδα του STEP στην Κύπρο

Η Σχολή Καταναλωτών του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών σε συνεργασία με το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Πολιτών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, διοργάνωσε την Τρίτη, 15 Οκτωβρίου 2019, στην αίθουσα A22 στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, και ώρα 5.30-7:00 μμ., την πρώτη της διάλεξη με θέμα «Ενεργειακή φτώχεια. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα STEP» με ομιλητές τους Δρ. Σταμάτη Ρωσσίδη, Συντονιστή του Ευρωπαϊκού προγράμματος STEP και κα. Βιργινία Χρίστου, Νομικός και μέλος της ομάδας του προγράμματος STEP.

Ο Σύνδεσμος Καταναλωτών διοργάνωσε τη Πέμπτη, 24 Ιουνίου 2021 και ώρα 15:00 – 16:45 διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα «Η Ενεργειακή Φτώχεια στην Κύπρο» – Παρουσίαση ευρωπαϊκού προγράμματος STEP» με βασικό ομιλητή τον Δρ. Σταμάτη Ρωσσίδα, Συντονιστή του Ευρωπαϊκού προγράμματος STEP. Στην εκδήλωση συμμετείχαν ως ομιλητές οι:

- κος Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Βουλευτής Λευκωσίας («Η ενεργειακή φτώχεια στην Κύπρο»)
- κος Νίκος Χατζηνικολάου, Λειτουργός Βιομηχανικών Εφαρμογών Α, Υπηρεσία Ενέργειας, Υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας («Ενεργειακή Απόδοση των κτιρίων ως εργαλείο καταπολέμησης της ενεργειακής φτώχειας»)
- κα. Βιργινία Χρίστου, Νομική Λειτουργός του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και Μέλος της ομάδας του Προγράμματος STEP («Ενημέρωση για τη δράση και τις μελλοντικές ενέργειες του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών σε σχέση με το πρόγραμμα STEP»)

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, εκπροσωπούμενος από τον Δρ. Σταμάτη Ρωσσίδα, συμμετείχε σε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα «Η Ενεργειακή Φτώχεια στην Κύπρο» στις 19/01/2021 στις 18:00, όπου παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα STEP..

Στη συζήτηση συμμετείχαν επίσης οι:

- κος Χαράλαμπος Θεοπέμπτου (Πρόεδρος του Κόμματος των Οικολόγων),
- κος Σάββας Βλάχος (Διευθυντής Γραφείου Ενέργειας)
- κα Στέφανη Σεργίου (Συνεργάτης κος Χαράλαμπος Θεοπέμπτου).

Η εκδήλωση μεταδόθηκε ζωντανά στο Facebook: <https://www.facebook.com/cygreens/videos/200761358402024/>

Σύσταση Ενεργειακού Συμβουλευτικού Γραφείου (ΕΣΥΓΑ)

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών (ΚΣΚ), στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος STEP (Solutions to Tackle Energy Poverty) εγκαινίασε στις 28/06/2021 το Ενεργειακό Συμβουλευτικό Γραφείο (ΕΣΥΓΑ).

Εκτιμάται ότι πέραν των 54 εκατομμυρίων νοικοκυριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ζουν σε συνθήκες «ενεργειακής φτώχειας», έχουν δηλαδή περιορισμένη ή και καμία πρόσβαση σε βασικές ενεργειακές υπηρεσίες (θέρμανση, ψύξη, φωτισμός), γεγονός που επιφέρει δυσμενείς συνέπειες τόσο στην ευημερία και στην υγεία τους, όσο και στο περιβάλλον. Η Κύπρος αποτελεί ένα εκ των κρατών μελών της ΕΕ, του οποίου τα ποσοστά ενεργειακής φτώχειας είναι αρκετά υψηλά.

Το φαινόμενο της ενεργειακής φτώχειας και η επίλυση των προβλημάτων τα οποία επιφέρει στη σύγχρονη κοινωνία, αποτελούν παγκόσμια πρόκληση. Η ενεργειακή φτώχεια είναι πειστικό πρόβλημα το οποίο επηρεάζεται αντίστοιχα από την πολύπλοκη αλληλεπίδραση της αύξησης των τιμών της ενέργειας, την αδυναμία των ανθρώπων να εξοφλήσουν τους λογαριασμούς τους, τη στασιμότητα ή τη μείωση των εισοδημάτων τους, τα επίπεδα ανεργίας αλλά και τον χαμηλό ρυθμό αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης στα κτίρια κατοικιών με τεκμηριωμένες αρνητικές κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις.

«Αποτελεί ευθύνη όλων μας η λήψη άμεσων μέτρων που καταπολεμούν το φαινόμενο της ενεργειακής φτώχειας.»

Σκοπός λειτουργίας του ΕΣΥΓΑ είναι η παροχή συμβουλών στους καταναλωτές δια σκοπούς διασφάλισης οικονομικότερων και ασφαλέστερων «ενεργειακών» συνθηκών διαβίωσης.

Ενεργώντας ειδικά σε αυτόν τον τομέα, το ΕΣΥΓΑ πλαισιώνεται από μια έμπειρη ομάδα, έτοιμη να ενημερώσει και να βοηθήσει τους Κύπριους καταναλωτές να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση του σπιτιού τους, να διαχειριστούν την κατανάλωσή τους, να κατανοήσουν τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, καθώς και να καταφύγουν στους αντίστοιχους μηχανισμούς ενεργειακής στήριξης.

Οι κύριοι στόχοι του ΕΣΥΓΑ είναι:

- Στήριξη των καταναλωτών και ιδιαίτερα των ευάλωτων καταναλωτών δια τη διαχείριση της ενεργειακής τους κατανάλωσης και τη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου, βοηθώντας τους να βρουν τις καταλληλότερες λύσεις, ιδίως όσον αφορά τους υφιστάμενους μηχανισμούς ενεργειακής στήριξης.
- Παροχή γενικών συμβουλών για εξοικονόμηση ενέργειας.
- Ενημέρωση των καταναλωτών για τα υφιστάμενα σχέδια χορηγιών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δια σκοπούς εξοικονόμησης ενέργειας.

Το ΕΣΥΓΑ (Ενεργειακό Συμβουλευτικό Γραφείο), εξυπηρέτησε κατά το έτος 2021- 2022, πέραν των 200 καταναλωτών επί θεμάτων που αφορούν την τιμολόγηση του ηλεκτρικού ρεύματος.

Συγκεκριμένα Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, υπενθύμισε στους καταναλωτές ότι στην τιμολόγηση του ηλεκτρικού ρεύματος, υπάρχει και η τιμολόγηση της ειδικής διατίμησης 08 την οποία δικαιούνται συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού και είναι κατά 20% περίπου χαμηλότερη από την τιμολόγηση της συνήθους οικιακής χρήσης.

Οι κατηγορίες δικαιούχων της διατίμησης αυτής είναι:

1. Πολύτεκνη ή πενταμελής οικογένεια που παίρνει Επίδομα Τέκνου από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τρία εξαρτώμενα παιδιά και πάνω και με ετήσιο μεικτό οικογενειακό εισόδημα μέχρι €51.258. Το εισοδηματικό κριτήριο των €51.258 για το ετήσιο μεικτό οικογενειακό εισόδημα αυξάνεται κλιμακωτά κατά €5.126 για κάθε πρόσθετο παιδί πέραν των τεσσάρων.
2. Λήπτες Δημοσίου Βοηθήματος από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
3. Δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που παρέχεται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
4. Λήπτες επιδόματος Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
5. Λήπτες Επιδόματος Φροντίδας σε Τετραπληγικά Άτομα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων .
6. Λήπτες Επιδόματος Φροντίδας σε Παραπληγικά Άτομα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
7. Αιμοκαθαιρόμενοι νεφροπαθείς οι οποίοι λαμβάνουν Επίδομα Διακίνησης από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
8. Άτομα που πάσχουν από πολλαπλή σκλήρυνση (κατά πλάκα σκλήρυνση) που είναι εγγεγραμμένα μέλη στον Παγκύπριο Σύνδεσμο Πολλαπλής Σκλήρυνσης.

Επιπρόσθετα, το ΕΣΥΓΑ, κατά ή περί το 2021, εξυπηρέτησε πέραν των 50 καταναλωτών επί θεμάτων που αφορούν τις χορηγίες και χρηματοδοτήσεις από τα δημόσια ταμεία για την ενέργεια.

3. Σχέδια Χορηγιών

Προγράμματα χορηγιών για τα έτη 2021 και 2022

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών (ΚΣΚ) στα πλαίσια εκπαιδευτικών και διαδικτυακών σεμιναρίων που έχει προγραμματίσει, προχώρησε στην παρουσίαση σχεδίων χορηγιών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και Ταμείου ΑΠΕ και ΕΞ.Ε για το έτος 2019- 2021, προσκομίζοντας στους καταναλωτές τις απαιτούμενες πληροφορίες και καθοδήγηση δια την συμπλήρωση και υποβολή των αιτήσεων τους.

Τα σχέδια χορηγιών που απευθύνονταν στους καταναλωτές κάλυπταν τα εξής πιο κάτω θέματα:

- Ενθάρρυνση της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Εξοικονόμησης Ενέργειας στις κατοικίες για το έτος 2021 (θερμομόνωση οροφών, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή συνδυασμός των δύο)
- Εγκατάσταση ή αντικατάσταση ηλιακών συστημάτων παραγωγής ζεστού νερού χρήσης σε κατοικίες για το έτος 2021.
- Εγκατάσταση/επέκταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και εγκατάσταση έξυπνων μετρητών σε οικίες για φόρτιση ηλεκτρικού οχήματος ή υβριδικού οχήματος τύπου plug-in.
- Ενθάρρυνση χρήσης ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες κατηγορία 3B: Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο NET METERING σε κατοικίες ευάλωτων καταναλωτών για το έτος 2021.
- Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού Συστήματος με τη μέθοδο Net Metering σε κατοικίες οικιακών καταναλωτών για το έτος 2021.
- Θερμομόνωση Οροφής υφιστάμενης κατοικίας σε συνδυασμό με εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού Συστήματος με τη μέθοδο Net Metering σε κατοικίες οικιακών καταναλωτών για το έτος 2021.
- Θερμομόνωση Οροφής υφιστάμενης κατοικίας για το έτος 2021.

Για το τρέχον έτος 2022, τα σχέδια χορηγιών που έχουν τεθεί σε ισχύ είναι:

- Σχέδιο για την Αντικατάσταση Ηλεκτρικών Συσκευών σε Κατοικίες Ευάλωτων Καταναλωτών Ηλεκτρικής Ενέργειας. Σε ισχύ μέχρι 20.12.2022 ή μέχρι εξαντλήσεως προϋπολογισμού.
- Σχέδιο για Ενθάρρυνση της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Εξοικονόμησης Ενέργειας στις κατοικίες για το έτος 2022 (θερμομόνωση οροφών, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή συνδυασμός των δύο)¹

Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τις πιο πάνω χορηγίες καθώς και την προκήρυξη των νέων σχεδίων για το έτος 2022 παρακαλώ επικοινωνήστε ως πιο κάτω:

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Ιστοσελίδα: <https://meci.gov.cy/gr/sxediaxorigion>

Τηλεφωνικό Κέντρο: 22867100

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: perm.sec@meci.gov.cy

Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών (Γραφείο ΕΣΥΓΑ)

Ιστοσελίδα: <https://www.katanalotis.org.cy/>

Τηλεφωνικό Κέντρο: 22516112 / 99144662

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: info@katanalotis.org.cy

¹ Το Σχέδιο Χορηγιών θα προκηρυχθεί και το 2022 με αναδρομική ισχύ, κατά τρόπο που να αποτελεί συνέχεια του Σχεδίου του 2021.

4. Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης για την εξοικονόμηση ενέργειας στο σπίτι

Ο όρος εξοικονόμηση ενέργειας αφορά οποιαδήποτε τεχνολογική προσπάθεια και πρωτοβουλία με την οποία επιτυγχάνεται περιορισμός της σπατάλης των ενεργειακών αποθεμάτων.

Κατά την διάρκεια του προηγούμενου αιώνα ο άνθρωπος χρησιμοποίησε τις ορυκτές πηγές ενέργειας με αποτέλεσμα οι τιμές της ενέργειας αυτής να αυξομειωθούν αρκετές φορές. Η αύξηση λοιπόν της τιμής της «ορυκτής ενέργειας» οδήγησε τον άνθρωπο να σκεφτεί υπαλλακτικούς τρόπους παραγωγής ενέργειας.

Μιλώντας για πηγές ενέργειας, **ποιες είναι οι πιο «ακριβές πηγές»;** Με τον όρο ακριβές πηγές θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι δεν εννοούμε την τιμή στην τσέπη του καταναλωτή αλλά την οικονομία της χώρας. Η πιο «καθαρή» αλλά και πιο ακριβή, με αυτή την έννοια, ενέργεια είναι η ηλεκτρική ενέργεια. Αν σκεφτούμε ότι οι εταιρείες παραγωγής ηλεκτρισμού παράγουν την ενέργεια με ένα βαθμό απόδοσης της τάξης του 30% (και πολλές φορές ακόμα πιο κάτω), αντιλαμβανόμαστε ότι η χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας είναι πολύ «ακριβή» για την χώρα.

Τι είναι καλύτερα να χρησιμοποιούμε; Όσο αφορά την θέρμανση μας είναι καλύτερα να χρησιμοποιούμε αέρια καύσιμα τα οποία είναι φιλικά προς το περιβάλλον και τα οποία δίδουν ένα πολύ μεγάλο συντελεστή απόδοσης (περί το 90%). Εάν συγκρίνουμε το ηλεκτρικό ρεύμα σε χρήση για θέρμανση, ο συντελεστής αυτός είναι περί το 5% όταν το ηλεκτρικό ρεύμα χρησιμοποιηθεί σαν αντίσταση θέρμανσης και περί το 45% σαν αντλία θερμότητας.

Ποιες συσκευές στο σπίτι καταναλώνουν πολλή ενέργεια; Οι διάφορες συσκευές θέρμανσης/θερμαντές (στεγνωτήριο, φούρνος, σιδερώστρα, βραστήρας νερού θερμοσίφωνο) είναι κατά κανόνα οι συσκευές που καταναλώνουν πολλή ενέργεια. Λίγη ενέργεια καταναλώνουν συσκευές φωτισμού, μουσικής, τηλεφωνα κλπ, αλλά και αυτά με την πολύωρη χρήση μετατρέπονται σε μετρήσιμη ποσότητα.

Στατιστικά η κατανάλωση ενέργειας σε ένα σπίτι είναι περίπου η εξής (α) 45% για θέρμανση και κλιματισμό, (β) 15% για ζεστό νερό, (γ) 10% για μικροσυσκευές, (δ) 10% για φωτισμό και (ε) το υπόλοιπο σε διάφορες άλλες λειτουργίες (ηλεκτρονικά, τηλεόραση, αυτοματισμοί κλπ).

Πως μπορεί σήμερα ένας άνθρωπος να καταναλώνει όσο το δυνατό λιγότερη ενέργεια αλλά να έχει ένα ικανοποιητικό επίπεδο ζωής; Η απάντηση αυτή είναι μάλλον φιλοσοφική, όπως όλα τα πράγματα χρησιμοποιώντας το αρχαίο ρητό «παν μέτρο άριστον». Δηλαδή να κάνει σοφή χρήση των ηλεκτρικών και άλλων συσκευών στο σπίτι και την εργασία του.

Μερικές συμβουλές που θα μπορούσε ο κάθε ένας να ακολουθήσει για το σπίτι του με σημαντικές εξοικονομήσεις είναι:

1. Χαμηλώμα του θερμοστάτη θέρμανσης. Εάν από 22°C θέσουμε το θερμοστάτη στους 20°C θα είμαστε άνετα και η ημερήσια εξοικονόμηση θα είναι της τάξης του 20%.
2. Ζέσταμα νερού όταν το χρειαζόμαστε και σε κάθε περίπτωση δεν αφήνουμε τον θερμολουτήρα σε θέση λειτουργίας. Η χρήση ηλιακού συλλέκτη βοηθά (ιδίως κατά την θερινή περίοδο) αλλά κατά την χειμερινή προτιμούμε την θέρμανση του νερού από το κύκλωμα της θέρμανσης (εφόσον διαθέτουμε).
3. Χρησιμοποιούμε ηλεκτρικούς λαμπτήρες LED ή άλλων σύγχρονων τεχνολογιών και σε κάθε περίπτωση δεν αφήνουμε τα φώτα αλόγιστα αναμμένα.
4. Θέτουμε τα πλυντήρια ρούχων και πιάτων σε λειτουργία όταν αυτά είναι γεμάτα και όχι απλά για να πλύνουμε ότι έχουμε στιγμιαία λερώσει, και
5. Εάν διαθέτουμε στεγνωτήριο κάνουμε πολύ σοφή χρήση του. Μπορεί αυτό να αποτελέσει όλη την καταστροφή της εξοικονόμησης ενέργειας στο υπόλοιπο σπίτι. Υπάρχουν στεγνωτήρια που είναι της τάξης των 8-10kw.

Τι θα συστήναμε σε ένα νέο ζευγάρι που ετοιμάζεται να ξεκινήσει οικογένεια; Γενικά να ακολουθήσει τα πιο πάνω αλλά επιπλέον:

1. Εάν θα ενοικιάσει διαμέρισμα ή σπίτι να ψάξει όπως αυτό διαθέτει διπλά γυαλιά, θερμομόνωση, θέρμανση γκαζιού ή πετρελαίου ή θέρμανση με Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και πιστοποιητικό ενεργειακής κατανάλωσης. Αυτό θα του εξοικονομήσει πολύ περισσότερα από μια διαφορά στο ενοίκιο, ας μην ξεχνούμε ότι το 42% της κατανάλωση ενέργειας σε ευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται εντός του σπιτιού,
2. Οι ηλεκτρικές συσκευές που πρόκειται να αγοράσει για το μελλοντικό σπίτι είναι όλες οικονομικής τάξης δηλαδή A+ ή ακόμα A+++.
3. Η κουζίνα μαγειρέματος να διαθέτει και ικανότητα χρήσης LPG (γκάζι). Η χρήση του γκαζιού είναι πολύ πιο συμφέρουσα παρά το ηλεκτρικό ρεύμα, και
4. Οι λαμπτήρες φωτισμού να είναι οικονομικοί (LED ή παρόμοιοι).

Τι θα συστήναμε σε μια οικογένεια που αντιμετωπίζει πρόβλημα με την ψηλή κατανάλωση ηλεκτρισμού;

Πρώτα, θα πρέπει να εντοπίσει που βρίσκεται η ψηλή κατανάλωση, εάν είναι σε ηλεκτρική θερμάστρα, σε εστία μαγειρέματος, σε άλλη ηλεκτρική συσκευή ή ακόμα και στην χρήση κάποιας εξωτερικής συσκευής.

Μετά:

1. Εάν το πρόβλημα είναι με την κατανάλωση ενέργειας για σκοπούς θέρμανσης, θα πρέπει να μελετήσει τις υπαλλακτικές λύσεις για την θερμομόνωση της οικίας. Συνήθως η μόνωση της οροφής και μόνο μπορεί να μειώσει τις απώλειες σε θέρμανση κατά 40%. Τα μονά παράθυρα είναι επίσης μια σημαντική πηγή απωλειών, η βοήθεια από εξειδικευμένο άτομο θα βοηθήσει για να βρεθεί η οικονομικότερη επιλογή,
  2. Εάν η θέρμανση αυτή καθαυτή είναι ηλεκτρική, τότε πρέπει να γίνει μελέτη για άμεση αλλαγή της. Η εξοικονόμηση από άλλες μορφές θέρμανσης θα είναι σημαντική,
  3. Εάν γίνεται πολλή χρήση κάποιας ενεργοβόρας συσκευής, όπως στεγνωτηρίου, θερμολουτήρα κλπ., τότε πρέπει να γίνει ένας προγραμματισμός στην χρήση και λειτουργία της ή ακόμα και η αλλαγή της με ένα πιο ψηλής ενεργειακής κλάσης, και
  4. Υπάρχουν εξωτερικές συσκευές (όπως άντλησης νερού κλπ.) που μπορεί να ξεχαστούν σε λειτουργία, αυτές μπορούν να μπουν σε χρονομετρητή για να γίνεται καλύτερος προγραμματισμός στη λειτουργία τους.
- Εάν παρά τα μέτρα εξακολουθούμε να καταναλώνουμε ψηλές ποσότητες ενέργειας, τότε χρειαζόμαστε την συμβουλή ειδικού. Τέτοιοι ειδικοί υπάρχουν στην χώρα μας και εάν επικοινωνήσει κάποιος με το ΕΤΕΚ ή την Υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας μπορεί να προμηθευτεί με λίστα ατόμων με τις απαιτούμενες γνώσεις. Μπορεί επίσης απλά να επισκεφθεί την ιστοσελίδα του ΕΤΕΚ ή του Υπουργείου Εμπορίου για την εξεύρεση ειδικού.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

(Απαντήστε με ΝΑΙ ή ΟΧΙ)

- Μπορούμε να εξοικονομήσουμε ενέργεια σε κάθε σπίτι, ακόμα και στα ενεργειακά οικονομικά;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Είναι το πετρέλαιο, όταν χρησιμοποιείται για θέρμανση, η πιο ακριβή λύση για θέρμανση;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Όλοι γνωρίζουμε την φθηνή ηλεκτρική σόμπα (αντίστασης), είναι αυτή αποδοτική λύση για θέρμανση;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Είναι οι ηλεκτρικές εστίες μαγειρέματος (αντίστασης ή κεραμικές) οικονομικές;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Είναι οικονομική λύση η θέρμανση νερού με την χρήση ηλεκτρικής αντίστασης (θερμολουτήρας);
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Είναι οικονομική λύση να πλένουμε λίγα-λίγα ρούχα η πιάτα στο πλυντήριο;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Είναι οι λαμπτήρες φθορισμού (φλορέντζες) η πιο οικονομική μέθοδος φωτισμού χώρου;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Μπορούμε να ελέγξουμε την κατανάλωση ηλεκτρικού από ηλεκτρικές συσκευές με χρονομέτρη;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Μπορούμε να μετρήσουμε απευθείας την κατανάλωση ενέργειας συγκεκριμένης συσκευής;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**
- Όσο αφορά τα Κυπριακά σπίτια, είναι η κατανάλωση ενέργειας για κλιματισμό περισσότερη από αυτή για θέρμανση;
ΝΑΙ **ΟΧΙ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1.	ΝΑΙ
2.	ΟΧΙ
3.	ΟΧΙ
4.	ΟΧΙ
5.	ΟΧΙ
6.	ΝΑΙ
7.	ΟΧΙ
8.	ΝΑΙ
9.	ΝΑΙ
10.	ΟΧΙ